

82994 - قىز-خانىملارنىڭ ئاياللار ۋە مەھرەملىرى ئالدىدىكى ئەۋرەت جايلىرى توغرىسىدا

سوئال

ئايال كىشىنىڭ ئاكا-ئۇكا، ھەدە-سىڭىللىرى ئالدىدىكى ئەۋرەتلىرى ۋە قىزى، ئانىسى ياكى ھەدىسى ئالدىدىكى ئەۋرەتلىرى قايسى جايلاردىن ئىبارەت؟. بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

بىرىنچى: ئايال كىشىنىڭ دادىسى، ئاكا-ئۇكىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرىنىڭ ئالدىدا (يەنى بۇلار مەھرەملىرى بولۇپ) پۈتۈن بەدىنى ئەۋرەت بولىدۇ، پەقەت كۆپ ۋاقتلاردا ئوچۇق تۇرىدىغان يۈزى، چاچلىرى، بويۇنلىرى، ئىككى بىلەك ۋە ئىككى ھوشۇقنىڭ ئاستى قاتارلىق جايلار ئەۋرەت ھېسابلانمايدۇ. بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دېگەن: ﴿وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَعْضُضْنَ مِنْ أْبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَائِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾. تەرجىمىسى: «مۆمىنلەرگە ئىپتىقنىكى، نامەھرەملەرگە تىكىلىپ

قارىمىسۇن، ئەۋرەتلىرىنى ياپسۇن، تاشقى زىننەتلىرىدىن باشقا زىننەتلىرىنى ئاشكارىلىمىسۇن، لېچەكلىرى بىلەن كۆكرەكلىرىنى ياپسۇن، (تاشقى زىننەتلىرىدىن باشقا) زىننەتلىرىنى ئەرلىرىدىن، ئاتىلىرىدىن، يا قېيىن ئاتىلىرىدىن، يا ئوغۇللىرىدىن، يا ئەرلىرىنىڭ ئوغۇللىرىدىن، يا ئۆز قېرىنداشلىرىدىن، يا قېرىنداشلىرىنىڭ ئوغۇللىرىدىن، يا ھەمىشەلىرىنىڭ ئوغۇللىرىدىن، يا دىنداش ئاياللاردىن، يا قول ئاستىدىكى چۆرىلەردىن، يا خوتۇنلارغا ئېھتىياجى يوق خىزمەتچىلەر (يەنى قېرى، دەلدۈش بولغانلىقتىن جىنسىي شەھۋىتى يوقلار) دىن، يا ئاياللارنىڭ ئۇياتلىق جايلىرىنى ئۇقمايدىغان (يەنى بالاغەتكە يەتمىگەن) بالىلاردىن باشقا كىشىلەرگە كۆرسەتمىسۇن، زىننەتلىرىنى كىشىلەرگە بىلدۈرۈش ئۈچۈن ئاياغلىرىنى يەرگە ئۇرمىسۇن، ئى مۆمىنلەر! بەختكە ئېرىشىشىڭلار ئۈچۈن ھەممىڭلار ئاللاھقا تەۋبە قىلىڭلار.» [سۈرە نۇر 31-ئايەت].

ئاللاھ تائالا ئاياللار ئۈچۈن يولدىشى ۋە مەھرەملىرى ئالدىدا زىننەتلىرىنى ئاشكارا قىلىشنى دۇرۇس قىلدى، زىننەتتىن مۇراد زىننەت ئورۇنلىرى مەقسەت قىلىنىدۇ، ئۈزۈكتىن ئۇنىڭ ئورنى بولغان ئالقان، بىلەيزۈكتىن ئۇنىڭ

ئورنى بولغان بىلەك، زىرە-ھالقىدىن ئۇنىڭ ئورنى بولغان قۇلاق، گۇلاپكا-زەنجىردىن ئۇنىڭ ئورنى بولغان بويان ۋە كۆكرەك ۋە خالخالدىن ئۇنىڭ ئورنى بولغان پاچاق مەقسەت قىلىندۇ.

ئەبۇ بەكرى ئەلجەسسەس رەھىمەھۇللاھ بۇ ئايەتنىڭ تەپسىرىدە مۇنداق دەيدۇ: "ئايەتنىڭ سىرتقى كۆرۈنىشى ئايال كىشىنىڭ زىنەتلىرىنى يولدىشى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىرگە زىكىر قىلىنغان دادىسى ۋە باشقا تۇغقانلىرىغا ئاشكارا قىلىشنىڭ دۇرۇس بولدىغانلىقىنى تەقەززا قىلىدۇ. ھەممەيلەنگە مەلۇمكى، زىنەتتىن زىننەتنىڭ ئورنى بولغان يۈز، قول، بىلەك قاتارلىق ئەزالار مەقسەت قىلىندۇ، بۇ ئايەتتە زىكىر قىلىنغان كىشىلەرنىڭ مۇشۇ ئورۇنلارغا قارىسا دۇرۇس بولدىغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ، بۇ ئىچكى زىننەتنىڭ ئورنى، چۈنكى ئايەتنىڭ ئەۋۋىلىدە تاشقى زىننەتكە يات كىشىلەرنىڭ قارىشىنى دۇرۇس قىلدى، يولدىشى ۋە باشقا مەھرەملىرىنىڭ ئىچكى زىننەتكە قارىشىنى دۇرۇس قىلدى. ئىبنى مەسئۇد ۋە زۇبەير رەزىيەللاھۇئەنھۇلاردىن بايان قىلىنغان رىۋايەتتە: زىرە-مۇنچاق، زەنجىر-گۇلاپكا، بىلەيزۇك-خالخال قاتارلىق زىننەتلەر بايان قىلىنغان.

بۇ ئورۇنلارغا قاراش ئايال كىشىنىڭ يولدىشى ۋە ئۇنىڭ بىلەن بىرگە زىكىر قىلىنغان مەھرەملىرى ئۈچۈن ئوخشاشتۇر. ئايەتنىڭ ئومۇمى مەزمۇنى يولدىشى قاراش دۇرۇس بولغان زىننەت ئورۇنلارغا زىكىر قىلىنغان مەھرەملەرنىڭ قارىشىنىڭمۇ دۇرۇس بولدىغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ.

ئىمام بەغۋىي رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "ئاللاھ تائالا ئايەتتە: **«ئۇلار زىنەتلىرىنى ئاشكارا قىلمىسۇن»** دېدى يەنى مەھرەم بولمىغان كىشىلەرگە زىننەتلىرىنى ئاشكارا قىلمىسۇن دەپ بۇنىڭدىن ئىچكى زىننەتلەر مەقسەت قىلىندۇ. زىننەت ئاشكارا ۋە مەخپى دەپ ئىككىگە ئايرىلىدۇ، مەخپى-ئىچكى زىننەت دېگەن: خالخال، پۇتغا قويغان خېنە، بىلەكلىرىدىكى بىلەيزۇك، زىرە-ھالقا، گۇلاپكا-زەنجىر قاتارلىقلار بولۇپ، ئايال كىشىنىڭ بۇ ئورۇنلارنى يات كىشىلەرگە ئاشكارا قىلىشى توغرا بولمايدۇ، شۇنىڭدەك يات كىشىلەرنىڭمۇ بۇ ئورۇنلارغا قارىشى توغرا بولمايدۇ، زىننەتتىن زىننەتنىڭ ئورنى مەقسەت قىلىندۇ".

"كەششاپۇل قەنئە" ناملىق ئەسەرنىڭ ئاپتۇرى 5-توم 11-بەتتە مۇنداق دېگەن: "ئەر كىشى ئۆزىنىڭ مەھرەمىنىڭ يۈزى، بويى، قولى، پۇتى، بىشى، پاچىقى قاتارلىق جايلارغا قارىسا دۇرۇس بولىدۇ. قازى ئەبۇ يەئلا مۇشۇ رىۋايەتكە ئاساسەن: كۆپ ۋاقىتلاردا ئاشكارا بولىدىغان بىشى، ئىككى قولى ۋە ئىككى جەينىكىگە قاراش دۇرۇس بولىدۇ، دېگەن".

يۇقىرىدا بايان قىلىنغان مەھرەملەرمۇ يېقىنلىقتا ۋە پىتىدىن ئەمىن بولۇشتا پەرقلىق بولىدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن ئايال كىشى ئۆگەي ئوغلىغا ئاشكارا قىلمىغان جايىنى دادىسىغا ئاشكارا قىلىدۇ. قۇرتۇبىي رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: ئاللاھ تائالا ئايەتتە ئايالنىڭ يولدىشىنى زىكىر قىلغاندا ئۇلار بىلەن بىرلىكتە زىننەتنى ئاشكارا قىلسا دۇرۇس بولىدىغان مەھرەم تۇغقانلىرى بىلەن باشلىدى، لېكىن مەھرەملەرنىڭ كىشىلەرنىڭ قەلبىدىكى ئورنىنىڭ پەرقلىق

بولشى بىلەن ئۇلارنىڭ دەرىجىسىمۇ ئوخشاش بولمايدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن ئايال كىشىنىڭ دادىسى ۋە ئاكا-ئۇكىلىرىغا ئوچۇق قويغان جايلارنى ئۆگەي ئوغلىغا ئاچماسلىقى ياخشىدۇر، چۈنكى ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى پەرقمۇ ئوخشاش ئەمەس، شۇنىڭ ئۈچۈن دادىسىغا ئاشكارا قىلغان جاينى يولدېشىنىڭ ئوغلىغا ئاشكارا قىلىش توغرا بولمايدۇ".

ئىككىنچى: پىقھى ئالىملىرىنىڭ قارىشىدا بېكىتىلگەن: ئايال كىشىنىڭ ئايال بىلەن بولغان ئەۋرىتى مەيلى ئۇ ئايال ئانىسى، ھەدە-سىڭىللىرى ياكى يات ئايال بولسۇن ئوخشاشلا كىندىكى بىلەن تىزىنىڭ ئارىلىقىدۇر، ئايال كىشى ئۈچۈن زۆرۈرەت بولمىغان ئەھۋالدا ئۆزىنىڭ ھەمىشەسىنىڭ كىندىكىدىن تىزىغىچە بولغان ئارىلىققا قارىشى توغرا بولمايدۇ، ئەمما داۋالاش ۋە تۇغدۇرۇش قاتارلىق زۆرۈرەت بولغان ئەھۋال ئاستىدا قاراش دۇرۇس بولىدۇ.

بۇنىڭدىن ئايال كىشى ئاياللار بار سورۇندا تىزىدىن كىندىكىگىچە بولغان ئارىلىقنى ئوراپ باشقا جايلارنى ئوچۇق قويۇپ ئولتۇرسا بولىدۇ دېگەنلىك ئەمەس، ئىپپەتلىك ئاياللار ھەرگىز ئۇنداق قىلمايدۇ، بۇ پەقەت پاسىق، پاجىر، بۇزۇق، ئەخلاقسىز، ناچار ئاياللارنىڭ قىلىقىدۇر.

پىقھى ئالىملىرىنىڭ: "تىزىدىن كىندىكىگىچە ئەۋرىتى" دېگەن سۆزدىن مۇشۇ جاينى ئوراشلا كۇپايە قىلىدۇ، ئايال كىشى ئۆزىنىڭ ھەمراھلىرىنىڭ ئارىسىدا شۇ جاينى ئوراپ، باشقا جايلارنى ئوچۇق قويۇپ يۈرسە بولىدۇ دېگەنلىك ئىپادىلەنمەيدۇ، بۇنداق ئىشنى ساپ ئەقىل ۋە ساغلام تەبىئەت ھەرگىز قوبۇل قىلمايدۇ. بەلكى ئايال كىشىنىڭ ئۆزىنىڭ ھەمىشەسى ۋە ئۆز جىنىسىدىكى ئاياللار بار سورۇندا كىيىدىغان كىيىمى پۈتۈن بەدىنىنى ئوراپ بولدىغان بولشى كېرەك، بۇ، ئۇ ئايالنىڭ ھايالىق، چوڭ سۈپەت ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ، ئۇلارغا پەقەت بىرەر ئىش قىلىۋاتقاندا ئوچۇق قالدىغان باش، بويۇن، ئىككى بىلەك ۋە ئىككى قەدەم قاتارلىق بىز مەھرەم مەسىلىسىدە بايان قىلغان جايلارنى ئاشكارا قىلسا بولىدۇ.

سەئۇدى ئەرەبىستان ئىلمى تەتقىقات دىنى پەتىۋا تەشۋىقات كومىتېتىنىڭ، ئاياللارنىڭ ئاياللار ۋە مەھرەملەر ئالدىدا ئېچىش دۇرۇس بولىدىغان جايلارنى توغرىسىدىكى پەتىۋاسىنى ئىلگىرى بىز 34745-نومۇرلۇق سوئالنىڭ جاۋابىدا بايان قىلىپ ئۆتتۇق. ئاللاھ تائالادىن سىز ۋە بىزگە توغرا يول ۋە ھىدايەت سورايمىز.

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.